

İran ile nükleer müzakereler: Aklın yolunda yürümek

ABD ve İran dışişleri bakanlarının son görüşmesinde taraflar arasında temel görüş ayrılıklarının tümüyle giderilmesini ve 24 Kasım'a kadar bir anlaşmaya varılmasını beklemek fazla iyimserlik olacaktır. Ancak sürecin kesileceğini beklemek de doğru değil. Görüşmelerin sürmesinin tarafların ortak çıkarına olduğunu söylemek daha isabetli olacaktır. 13 Kas 2014 Güncelleme 11:54 TSİ

Konular: İRAN NÜKLEER PROGRAMI, İRAN, ABD, ORTADOĞU

Mustafa Kibaroglu

ABD Dışişleri John Kerry, İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif ve AB Temsilcisi Catherine Ashton 9-10 Kasım'da Umman'da bir araya geldi.[FOTOĞRAF: AFP-GETTY]

İran ile BM'nin Güvenlik Konseyi'nin 5 daimi üyesi ve Almanya'nın oluşturduğu "P5+1 ülkeleri" arasında yıllardır süregelen nükleer müzakerelerin bir sonuca ulaşması için belirlenen 24 Kasım tarihi yaklaşırken, ABD Dışişleri Bakanı John Kerry ve İranlı mevkidaşı Cevad Zarif, 9-10 Kasım'da Umman'da bir araya geldiler.

Tam bir yıl önce, 24 Kasım 2013 tarihinde, Cenevre’de P5+1 ülkeleriyle İran arasında, takip eden altı ay içinde uygulamaya konulmasına karar verilen Ortak Eylem Planı’nı içeren, bir anlaşma imzalandı.

Anlaşma ile İran yüzde 20 oranında zenginleştirmiş olduğu uranyumu, doğal uranyum ile karıştırarak tekrar çok düşük seviyelere indirgemeyi kabul etti. Böylece İran, nükleer silah yapmak yolunda önemli bir aşama olan uranyum zenginleştirme çalışmalarını, sadece barışçıl amaçlı enerji üretiminde hafif su reaktörlerinde yakıt olarak kullanılan yüzde 3-5 civarında zenginleştirilmiş uranyum stokuna sahip olma şartını benimsemiş oldu.

Ayrıca, Arak'ta kurulmakta olan 40 mw gücündeki ağır su reaktörünün inşasını durdurmayı da kabul etti; böylece, bu reaktörün üretime geçmesi durumunda zamanla kullanılmış yakıtı içinde oluşacak ve nükleer silah yapımında gerekli diğer bir madde olan plütonyumun da üretilmeyeceği güvencesini vermiş oldu.

Ara seçimlerde Cumhuriyetçi Parti’nin zafer kazanmasının, Obama’nın, her konuda olduğu gibi, İran ile müzakereler konusunda da elini zorlaştırdığını söylemek yanlış olmayacaktır.

by Mustafa Kibaroğlu

Buna karşılık ABD ve Avrupa Birliği (AB) ülkeleri, anlaşma hükümleri uyarınca, İran’a uygulamakta oldukları mali, ticari ve sınai alanlardaki kapsamlı yaptırımları askıya almayı taahhüt ettiler.

Zor da olsa kâğıt üzerinde varılmış olan ve sorunun çözümü için umut vadeden bu anlaşmanın yürürlüğü girmesi için tarafların her konuda tam bir mutabakata varmaları şartı vardır. Çünkü, anlaşma “her konuda anlaşılana kadar hiçbir konuda anlaşılmış sayılmaz” prensibi üzerine kurulmuştur.